

Datum 2025-10-06
Ert diarienum: LI2025/01327

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Coompanions svar på remiss om betänkandet gällande ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

Coompanion välkomnar att betänkandet tar sin utgångspunkt i redan genomarbetade utredningar och anser att betänkandet är tidsenlig samt svarar tydligt och bra på bland annat Riksrevisionens granskning om den regionala utvecklingspolitiken (RIR 2022:8). Coompanion välkomnar möjligheten att svara på innehållet redan i halvtid genom detta betänkande och särskilt uppskattar vi utredarens lyhördhet och vilja till dialog som föregått betänkandet.

Coompanion välkomnar författningsförslaget med tillägget *det civila samhällets* organisationer samt nationella minoriteter och anser att lydelsen blir mer tydlig. Vi understryker definitionen från SOU 2016:13 (2014:40) för vad som menas med det civila samhällets organisationer. Där definieras det civila samhällets organisationer som *allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund samt organisationer inom den ideella sektorn och den kooperativa rörelsen som generellt har någon form av mer oegennyttigt uppdrag, utan att vara statliga och kommunala. De är självstyrande och bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet. Till det civila samhällets organisationer hör även sociala företag och aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.*

Coompanion anser att utredningens förslag om att förtydliga regionernas skyldighet att samråda med företrädare för civila samhällets organisationer och näringslivet i lagen om regionalt utvecklingsansvar (LUR) är nödvändigt. En framgångsrik utvecklingspolitik måste i högre grad involvera civilsamhället för att använda dess kunskap och potential. Den ökade tydligheten är avgörande för att säkerställa en bred mobilisering av lokala aktörer och medborgare samt inkludera dem i den regionala utvecklingspolitiken som en central kraft.

Coompanion delar utredarens bedömning av att hela landet ska tas tillvara för att uppnå hållbar utveckling och att territoriell sammanhållning bör vara vägledande i arbetet. Vi delar utredningens beskrivning av utmaningar för en territoriell politik och lägger särskild vikt av att värna demokratiperspektivet i syfte att motverka polarisering i samhället genom att säkerställa att involvera medborgare i den regionala utvecklingspolitiken samt att medborgarnas delaktighet i utvecklingsarbetet. En stark regional utveckling och en sammanhållen territoriell politik kräver en tydlig styrning som säkerställer att medborgarinflytande värnas och genom att främja kooperativa strukturer utgör det en integrerad del av genomförandet på alla nivåer. En annan aspekt som blir alltmer aktuell är beredskapen vårt land har och kan ha i kris och krig, där gemensamma lösningar på exempelvis energi, livsmedel och välfärd kommer vara avgörande för en resilient regional utveckling över tid.

Coompanion stödjer de värdena som utredningen för fram för en modern territoriell politik; dvs nationell och territoriell sammanhållning, effektiv och platsbaserad samordning samt lokal och regional förankring. Vi understryker dock vikten av medborgarinvolvering och gemensamma insatser för utveckling där kooperativ utveckling oftast fungerar som hållbara strukturer för platsutveckling.

Coompanion delar utredningens bedömning om att landsbygders förutsättningar och behov behöver få större utrymme i såväl den nationella som regionala politiken. Utredningens analys av att metoder och arbetssätt från leadermetoden är intressanta bör tas vidare till ett konkret förslag. Kooperativ verksamhet och lokalt ledd utveckling (Leader-modellen) är ett beprövat system för flerpartssamverkan mellan offentligt, privat och civilsamhälle, vilket är en nyckelfaktor för att uppnå hållbar regional utveckling och territoriell sammanhållning. Dessa metoder bör systematiseras och skalas upp i en förnyad utvecklingspolitik, där medborgarinflytande tillsammans kan stärka regional utveckling i Sverige.

Coompanion är en företagsrådgivande organisation för människor som vill starta kooperativa, idéburna och sociala företag eller andra verksamheter tillsammans. Vi finns på 25 platser i landet och är representerade i Sveriges samtliga län. Coompanion breddar entreprenörskapet och ger människor som vill förverkliga företagsidéer eller utveckla lokal ekonomi tillsammans skräddarsydd information, rådgivning och utbildning - från idé till framgångsrikt företagande. Coompanion har ca 120 medarbetare samt ägs och styrs lokalt av över 1200 medlemmar vilka vill verka för ett demokratiskt företagande där samarbetet och allas engagemang är rena drivhuset för ekonomisk, social och hållbar tillväxt. Kooperativt och demokratiskt företagande bidrar till lokal och regional utveckling samt skapar möjligheter för lokalsamhällen att utvecklas.

Just partnerskapstanken genomsyrar Coompanion som organisation med 1200 medlemmar från offentlig, privat och civilsamhälle. För att skapa förutsättningar för regional och territoriell utveckling samt svara på framtidens samhällsutmaningar är det helt avgörande att arbeta tvärsektoriellt på ett öppet och jämbördigt sätt. Coompanion har en unik position för att kunna sammanföra civilsamhälle, offentlig sektor och privat sektor då dessa olika parter ofta är medlemmar i de regionala Coompanion. Vi har ett brett uppdrag att främja Kooperation och lokal och regional utveckling. Vi har nätverk i, kunskap om och förståelse för samtliga sektorer. I vårt DNA ligger samverkan och nätverkande där vi har nätverk från mikronivå till internationell nivå. Coompanion är en organisation som är aktiv i att på olika sätt påpeka att innovation och utveckling sker på olika nivå varje dag och att kraften i olika nivåer och geografier på alla sätt måste förstås och tillvaratas. Vi stödjer samhällen och platser att utvecklas inom beredskap (energi, fiber, livsmedel, välfärd) byautveckling, och annan lokal ekonomi genom att gå tillsammans och skapa bättre förutsättningar för att verka och bo på en plats, oavsett om det är på landsbygden eller i staden. Vi ser fram emot slutbetänkandet och hoppas vara involverad i det fortsatta arbetet.

Stockholm den 6 oktober 2025

Gordon Hahn

Coompanion Sverige